

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи
к.х.н., доц. Пантелеймонов А.В.

“ _____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Організація міжнародного туризму

рівень вищої освіти: **перший (бакалаврський)**

галузь знань: **55 «Міжнародні відносини»**

спеціальність: **055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»**

освітня програма: **«Міжнародні відносини та регіональні студії»**

вид дисципліни: **за вибором**

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2019/2020 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

28 серпня 2019 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: к.г.н., доцент каф. туристичного бізнесу та країнознавства
С. О. Юрченко

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Протокол від 27 серпня 2019 року №1

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

А. Ю. Парфіненко

Програму погоджено методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від 27 серпня 2019 року № 1

Голова методичної комісії

Л. І. Григорова-Беренда

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Організація міжнародного туризму» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальністю 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Освітня програма: «Міжнародні відносини та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Організація міжнародного туризму» – забезпечити студентів знаннями з питань формування, поглиблення і розширення теоретичних знань, вмінь та практичних навичок студентів у питаннях методології здійснення досліджень організації міжнародного туризму, формування уявлення про функціонування міжнародної туристської індустрії в сучасних умовах, регулювання розвитку міжнародного туризму.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Завданням вивчення дисципліни «Організація міжнародного туризму» є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- фактори розвитку міжнародного туризму;
- організація туристичних подорожей;
- туроператорська діяльність в міжнародному туризмі;
- договірні стосунки, страхування в туризмі;
- туристичні формальності;
- державне і громадське регулювання міжнародної туристичною діяльності.

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	
Семестр	
6-й	
Лекції	
30 год.	
Практичні, семінарські заняття	
15 год.	
Самостійна робота	
45 год.	
У т.ч. контрольна робота	
10 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти набудуть компетентностей з вивчення організації міжнародного туризму, здобудуть навички використання статистичними базами туристичних даних, методів аналізу та оцінки факторів розвитку туризму, навчатися аналізувати вплив різних груп факторів на особливості функціонування та розвитку світової готельної та туристичної галузей, знаходити причинно-наслідкові зв'язки між явищами та процесами на світовому туристичному ринку, здійснювати дослідження договірних стосунків в туризмі, аналіз туристичних формальностей в міжнародному туризмі.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Основні поняття міжнародного туризму як системи

Системний підхід до визначення туризму. Категорії туризму. Суб'єкти міжнародного туризму. Туристські потреби: мотиви і цілі подорожей. Класифікації міжнародного туризму: за типом пропозиції, за способом організації поїздки, за метою подорожі, за способом пересування.

Тема 2. Фактори розвитку міжнародного туризму

Сучасний стан туризму. Туризм і розвиток регіонів. Фактори, що визначають розвиток міжнародного туризму. Зовнішні фактори: політика і право, безпека подорожей, економіка і фінанси, культура, соціо-демографічні, стан транспорту та інфраструктури, розвиток торгівлі, нові технології. Внутрішньогалузеві фактори: вдосконалення продукту в туристичному дестинаціях, розвиток туроператорського продукту і послуг, розвиток турагентської мережі, людські ресурси, маркетинг.

Тема 3. Туристичні ресурси

Туристський інтерес. Об'єкти туристського інтересу. Туристські враження. Туристичні ресурси. Природні ресурси. Культурно-історичні ресурси. Матеріально-технічна база туризму. Інфраструктура туризму. Інформаційні туристичні ресурси. Туристичні центри.

Тема 4. Міжнародний туризм як індустрія

Структура індустрії туризму. Міжнародна класифікація засобів розміщення. Організація харчування в туризмі. Класифікація підприємств харчування. Інформаційно-екскурсійне обслуговування у сфері міжнародного туризму. Транспортні засоби в міжнародному туризмі. Індустрія розваг.

Тема 5. Організація туристичних подорожей

Значення туристичних фірм в організації туристичних поїздок. Організація туроператорами міжнародних турів. Партнерські відносини з іноземними турфірмами. Функції туроператора. Функції і технології туристичних агентств.

Тема 6. Особливості туроператорської діяльності в міжнародному туризмі

Тур – основний продукт діяльності туроператора. Технологія проектування туру. Формування туру. Планування заходів з просування туру. Реалізація туру. Послуги супроводу та зустрічі-проводи. Контроль і оцінка туropерейтинга.

Тема 7. Договірні стосунки в туризмі

Загальна характеристика договору. Вимоги до складання договору. Договірні відносини між туроператором і турагентом. Договірні відносини між туристичним підприємством і споживачами туристичних послуг. Договірні відносини між туроператором і поставальниками туристичних послуг.

Тема 8. Страхування в туризмі

Безпека в туризмі. Загальна характеристика страхування. Види страхування, що застосовуються в туризмі (медичне, майнове, цивільної відповідальності).

Тема 9. Туристичні формальності

Види формальностей в міжнародному туризмі. Сутність туристських формальностей. Поліцейські формальності. Паспортно-візові формальності. Митні формальності. Санітарні (медичні) формальності.

Тема 10. Державне і громадське регулювання міжнародної туристичною діяльності

Сутність та інструменти державного регулювання туризму. Форми організації державного регулювання туристичної сфери в країнах світу. Ключові урядові функції в галузі управління та контролю за розвитком туризму. Механізми підтримки розвитку міжнародного туризму. Правове регулювання міжнародної туристичної діяльності в різних країнах. Сертифікація в міжнародному туризмі. Стандартизація в міжнародному туризмі. Ліцензування в туризмі. Туристична політика держави. Громадські об'єднання в туризмі.

Тема 11 Інформаційні технології в міжнародному туризмі

Сутність інформації та види інформаційних технологій в туризмі. Напрямки комп'ютеризації туристичного бізнесу. Інформаційні технології в сфері туристичного підприємства. Міжнародні системи бронювання. Інтернет-технології в туризмі.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Основні поняття міжнародного туризму як системи	9	4	2			3						
Тема 2. Фактори розвитку міжнародного туризму	11	4	2			5						
Тема 3. Туристичні ресурси	9	2	2			5						
Тема 4. Міжнародний туризм як індустрія	11	4	2			5						
Тема 5. Організація туристичних подорожей	9	4	2			3						
Тема 6. Особливості туроператорської діяльності в міжнародному туризмі	4	1				3						
Тема 7. Договірні стосунки в туризмі	5	1	1			3						
Тема 8. Страхування в туризмі	6	2	1			3						
Тема 9. Туристичні формальності	3	2	1									
Тема 10. Державне і громадське регулювання міжнародної туристичною діяльності	9	4	2			3						
Тема 11. Інформаційні технології в міжнародному туризмі	4	2				2						
Усього годин	90	30	15		10	35						

4. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні поняття міжнародного туризму як системи	2
2	Фактори розвитку міжнародного туризму	2
3	Туристичні центри	2
4	Міжнародний туризм як індустрія Оцінка туристичної інфраструктури	2
5	Організація туристичних подорожей	2
6	Договірні стосунки в туризмі	1
7	Туристичні формальності та страхування в туризмі	2
8	Державне і громадське регулювання міжнародної туристичної діяльності	2
	Разом	15

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Основні поняття міжнародного туризму як системи. Лекційний матеріал доповнити детальним поглибленням щодо вивчення туризму як системи, основних категорій міжнародного туризму.	3
2	Тема 2. Фактори розвитку міжнародного туризму. Лекційний матеріал доповнити детальним поглибленням щодо вивчення факторів що визначають розвиток міжнародного туризму: зовнішні фактори та внутрішньогалузеві фактори.	5
3	Тема 3. Туристичні ресурси. Лекційний матеріал доповнити детальним поглибленням щодо вивчення соціально-економічних та інформаційних туристичних ресурсів.	5
4	Тема 4. Міжнародний туризм як індустрія. Лекційний матеріал доповнити детальним поглибленням щодо вивчення організації засобів розміщення, організації харчування в туризмі, інформаційно-екскурсійного обслуговування у сфері міжнародного туризму. транспортних перевезень у міжнародному туризмі.	5
5	Тема 5. Організація туристичних подорожей. Аналіз динаміки міжрегіональних туристичних потоків. На основі даних UNWTO побудувати графіки динаміки міжрегіональних туристичних потоків і проаналізувати їх.	3
6	Тема 6. Особливості туроператорської діяльності в міжнародному туризмі. Лекційний матеріал доповнити детальним поглибленням щодо вивчення особливостей туроператорської діяльності в країнах світу.	3
7	Тема 7. Договірні стосунки в туризмі. Лекційний матеріал доповнити детальним поглибленням щодо вивчення технології проектування туру, формування туру, планування заходів з просування туру.	3

8	Тема 8. Страхування в туризмі. Лекційний матеріал доповнити детальним поглибленням щодо вивчення характеристики видів страхування	3
9	Тема 10. Державне і громадське регулювання міжнародної туристичною діяльності. Лекційний матеріал доповнити детальним поглибленням щодо вивчення досвіду державного і громадського регулювання міжнародної туристичною діяльності.	3
10	Тема 11. Інформаційні технології в міжнародному туризмі. Лекційний матеріал доповнити детальним поглибленням щодо вивчення міжнародних систем бронювання, інтернет-технологій в туризмі.	2
	Контрольна робота	10
	Разом	45

6. Контрольна робота

Контрольна робота з дисципліни «Організація міжнародного туризму» присвячене вивченню окремих питань з курсу.

Кожна робота повинна містити:

- Титульна сторінка
- Зміст
- Вступ
- Основна частина
- Висновки
- Список використаних джерел (не менше 20)

Загальний обсяг контрольної роботи – 20–25 сторінок

Текст контрольної роботи набирається на комп'ютері через 1,5 інтервалу на стандартних аркушах формату А4 (210*297 мм). Поля: з лівого боку – 25 мм, з правого – 15 мм, зверху – 15 мм, знизу – 15 мм. Абзацний відступ повинен бути скрізь однаковий – 1,0 см. Друкування тексту проводиться на одній стороні аркушу. Шрифт – Times New Roman, розмір – 14 пт. Сторінки роботи повинні бути пронумеровані, нумерація наскрізна (номер сторінки – в правому нижньому куті аркуша).

Оцінка контрольної роботи

Оцінка захисту контрольної роботи є комплексною. При цьому враховуються наступні фактори:

- Відповідність виконаної роботи поставленим цілям і завданням.
- Актуальність обраної теми, логічність побудови виступу.
- Аргументація всіх основних положень.
- Вільне володіння матеріалом.
- Самостійність висновків.
- Прогнозування шляхів вирішення поставлених проблем в цілому і вибудовування перспектив подальшої роботи над темою.
- Культура письмового оформлення контрольної роботи.

Все це підсумовується в підсумкову оцінку.

Оцінка «**9-10 балів**» виставляється у тих випадках, коли студент демонструє блискуче володіння проблемою дослідження, логічно, послідовно і аргументовано відстоює її концептуальний зміст, докладно, вичерпно відповідає на всі додаткові запитання, і при бездоганній оформленні роботи.

Оцінка «**7-8**» виставляється, коли студент демонструє високий рівень володіння проблемою дослідження, логічно, послідовно і аргументовано відстоює її концептуальний зміст, але в тексті роботи є невеликі порушення.

Оцінка «**5-6**» виставляється у тих випадках, коли студент хоча і демонструє достатньо (або відносно) добре володіння проблемою дослідження, але в тексті виявляються порушення при оформленні наукового апарату роботи, стилістичні та інші похибки.

Оцінка «**до 4 балів**» виставляється у випадках, коли виявляється несамотійність виконання роботи, некомпетентність у досліджуваній проблемі, недбалому та необережному її оформленні. Робота не зараховується, повертається на доопрацювання.

Без оцінки (балів) за контрольну роботу студент не допускається до заліку з дисципліни.

Теми контрольних робіт

Організація туристичної діяльності в країнах світу (за вибором студента).

7. Методи контролю

Методи контролю забезпечують перевірку ступеня досягнення кінцевих і конкретних цілей вивчення дисципліни. Призначені для кількісного і якісного оцінювання досягнутого при вивченні дисципліни рівня сформованості знань, умінь і навичок, професійних, світоглядних та громадянських якостей.

Оцінка з дисципліни визначається з урахуванням результатів поточної навчальної діяльності студента та оцінок засвоєння ним окремих тем.

При вивченні дисципліни «Організація міжнародного туризму» застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий та тестовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю, який проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на практичних заняттях та лекціях, у формі виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі тестування, тощо. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення оцінки, при проведенні заліку і враховуються при визначенні підсумкової оцінки з дисципліни.

Засвоєння тем (поточний контроль) контролюється на семінарських та практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння тем розділів (проміжний контроль) – на практичних та семінарських підсумкових заняттях та виконанням контрольної роботи.

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів:

- тестові завдання;
- розв'язування задач;
- виконання творчих завдань;

- виконання індивідуальної контрольної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять, контрольної роботи. Сума балів, які студент може набрати за поточними контролем, дорівнює 60 балів.

Підсумковий контроль засвоєння дисципліни здійснюється по їх завершенню на підсумкових заняттях.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою. Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни «Організація міжнародного туризму».

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума балів, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю. Загальна сума балів поточного і підсумкового семестрового контролю складає 100.

Поточний контроль здійснюється під час під час проведення практичних та семінарських занять, контрольної роботи. Загальна кількість балів за успішне виконання завдань – 60.

Підсумковий контроль під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання завдань заліку – 40.

Час виконання – 60 хвилин.

Критерії оцінювання письмових відповідей під час проведення заліку:

1 питання – 15 балів.

2 питання – 15 балів.

3 питання – 10 балів.

У разі використання заборонених джерел студент залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота											Контрольна робота	Разом	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	10	60	40	100
50 балів (з них: активна робота на семінарських заняттях – 20 балів, поточна контрольна робота – 20 балів, виконання практичних робіт – 10 балів)														

T1, T2 ... T11 – теми розділів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для дворівневої шкали оцінювання
50-100	зараховано
1-49	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Александрова А. Ю. Международный туризм : учебник. – М. : КноРус, 2015. – 459 с.
2. Биржаков М. Б., Никифоров В. И. Большой Глоссарий терминов международного туризма. – М.: Герда, невьський фонд, 2006. – 936 с.
3. Вавилова Е. В. Основы международного туризма. – М. : Гардарики, 2005. – 160 с.
4. Воскресенский В. Ю. Международный туризм. – М. : Юнити-Дана, 2013. – 464 с.
5. Квартальнов В. А. Туризм : учебник. – М. : Финансы и статистика, 2002. – 320 с.
6. Котлер Ф. Боузн Дж., Мейкенз Дж. Маркетинг. Гостеприимство и туризм : учебник для вузов / пер. с англ. под ред. Р. Б. Ноздревой. – М. : ЮНИТИ, 1998. – 787 с.
7. Можаяева Н., Богинская Е., Мазурина О. Организация международного туризма : учеб. пособие. – М. : Гардарики, 2008. – 256 с.
8. Папирян Г. А. Международные экономические отношения. Экономика туризма : учебное пособие. – М. : Финансы и статистика, 2000. – 208 с.
9. Севастьянов Д. В. Основы страноведения и международного туризма. – М. : Академия, 2008. – 222 с.
10. Сенин В. С. Организация международного туризма : учебник. – М. : Финансы и статистика – 2005. – 400 с.
11. Сідоров М. В., О. Є. Юрченко, С. О. Юрченко. Україна на світовому ринку туристичних послуг: сучасний стан та перспективи розвитку. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. – 256 с.
12. Экономика и организация туризма. Международный туризм : учебное пособие – М. : КноРус, 2010. – 576 с.
13. Юрченко С. О., Юрченко О. Є. Міжнародний туризм : навчальний посібник [для студентів спеціальностей «Туризмознавство», «Міжнародні економічні відносини»]. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 328 с.
14. Юрченко С. О. Основи міжнародного туризму: методичні рекомендації до виконання курсових робіт. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. – 24 с.

Допоміжна література

1. Воскресенский В. Ю. Международный туризм. Инновационные стратегии развития. – М. : Юнити-Дана, 2007. – 160 с.
3. Дядечко Л. П. Економіка туристичного бізнесу: Навчальний посібник. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 224 с.
4. Любіцева О. О. Ринок туристичних послуг (геопросторові аспекти). – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Альтерпрес, 2003. – 436 с.
5. Сапрунова В. Б. Туризм: эволюция, структура, маркетинг. – М. : Ось-89, 1997. – 160 с.

6. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу : навчальний посібник. – Ніжин: Видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. – 336 с.

7. Харрис Годфри, Кац Кеннет М. Стимулирование международного туризма в XXI веке. – М. : Финансы и статистика, 2000.

8. Цыганов С. А. Юрченко Е. Е., Юрченко С. А. Конкурентоспособность стран мира на мировом туристическом рынке / Региональные исследования. – 2015. – №1 (47). – С. 88–95.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. UNWTO Tourism Highlights, 2015 Edition [Electronic resource]. – Way of access : http://tourlib.net/wto/WTO_highlights_2015.pdf.
2. The World Bank Data [Electronic resource]. – Way of access : <http://data.worldbank.org/indicator>.
3. The World Factbook [Electronic resource]. – Way of access : <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/xx.html>.
4. WTO highlights 2019 [Electronic resource] – Way of access: http://tourlib.net/wto/WTO_highlights_2019.pdf.